

Bilaga 2

1 (10)

Graviditetsrelaterad bäckensmärta - prioritering
av forskningsfrågor, rapport 356 (2022)

Bilaga 2 Övergripande forskningsfrågor och exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan

Innehåll

Risikfaktorer och förebyggande åtgärder	2
Diagnostik.....	3
Behandling.....	4
Förlossning	6
Vårdens organisation, bemanning och kompetens	7
Bemötande och information	8
Familj, socialt liv och yrkesliv	9
Samhälle och ekonomi	10

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
Riskfaktorer och förebyggande åtgärder	1.	Varför drabbas kvinnor av graviditetsrelaterad bäckensmäta?	<ul style="list-style-type: none"> • Finns det en eller flera huvudsakliga orsaker? • Är det ärftligt?
	2.	Finns det riskfaktorer för att drabbas av graviditetsrelaterad bäckensmäta, och i så fall vilka är riskfaktorerna?	<ul style="list-style-type: none"> • Vilka faktorer bidrar till att vissa utvecklar graviditetsrelaterad bäckensmäta? • Kan det vara hormoner, stress, belastning, träning, högt BMI, ländryggsbesvär, skadad svanskota, tidigare långvarig smärta, tidigare erfarenhet av graviditetsrelaterad bäckensmäta?
	3.	Finns det en samsjuklighet mellan graviditetsrelaterad bäckensmäta och andra diagnoser eller besvär och hur påverkas i så fall bäckensmätan?	<ul style="list-style-type: none"> • Överrörlighet, Ehlers-Danlos syndrom, struma, ryggsmärta, knäproblem med mera?
	4.	Finns det sätt att undvika att drabbas av graviditetsrelaterad bäckensmäta under eller efter graviditet, och i så fall vilka är de skyddsfaktorerna?	<ul style="list-style-type: none"> • Muskelstärkande träning, särskild livsstil, fysisk aktivitet, vila, kost och näringsämnen med mera?
	5.	Om graviditetsrelaterad bäckensmäta efter graviditet påverkas av amning, hormoncyklar eller hormontillförsel, på vilket sätt sker det?	<ul style="list-style-type: none"> • Påverkar hormonerna under menstruationscykel och klimakteriet graviditetsrelaterad bäckensmäta? • Påverkar hormontillförsel i form av hormonbaserade preventivmedel eller behandling vid IVF?

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
	6.	Om en kvinna drabbats av graviditetsrelaterad bäckensmärta vid en graviditet, hur kan det förebyggas vid nästa graviditet?	<ul style="list-style-type: none"> Påverkar tiden mellan graviditeter, vila, träning eller andra åtgärder?
	7.	När en kvinna drabbats av graviditetsrelaterad bäckensmärta, vilka åtgärder är effektiva för att förebygga långvarig problematik med graviditetsrelaterad bäckensmärta efter förlossning?	<ul style="list-style-type: none"> Finns det insatser som kan förebygga att problemen kvarstår under en lång tid (eller blir kroniska) efter förlossningen?
Diagnostik	8.	Hur ställs diagnosen graviditetsrelaterad bäckensmärta på ett så tillförlitligt sätt som möjligt?	<ul style="list-style-type: none"> Klinisk undersökning och medicinsk utredning, till exempel anamnes, smärtbeskrivning, bilddiagnostik, blodprov, rörelsetester, smärttester? Vikten av att det finns en specifik kod för bäckensmärta som kan sökas fram i patientjournalen?
	9.	Finns det olika svårighetsgrader av graviditetsrelaterad bäckensmärta och vad karakteriserar i så fall dem?	<ul style="list-style-type: none"> Påverkas svårighetsgraden av vid vilken graviditetsvecka bäckensmärtnen startar eller om den startar efter förlossningen? Hur ser naturalförloppet ut? Kan kvinnan återfå bäckensmärtnen senare i livet till exempel i samband med klimakteriet? Påverkas svårighetsgraden av bäckensmärta av hur många gånger kvinnan varit gravid och fött barn? Varierar besvären och smärtan under dygnet?
	10.	Hur skiljer man graviditetsrelaterad bäckensmärta, under eller efter graviditet, från andra besvär och	<ul style="list-style-type: none"> Hur skiljer man graviditetsrelaterad bäckensmärta från reumatism,

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
		diagnoser som till exempel reumatism, diskbräck mm?	SLE ¹ , förlossningsskador, bäckeninflammation, muskelproblematik, diskbräck eller en kotkompression med mera?
Behandling	11.	Vilken effekt har smärtstillande läkemedel vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under eller efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Vilken effekt har olika läkemedel, doser och administreringssätt?
	12.	Vilken effekt har vila och avslappning vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under eller efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Vila vid behov eller efter ett schema, hel eller deltidssjukskrivning, undvika träning, lyft, sittande med mera? • Påverkas effekten av när behandling sätts in?
	13.	Vilken effekt har individanpassad träning för att stärka muskulaturen vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under eller efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Bål-, rygg- och bäckenstärkande övningar, vattengymnastik, cykelträning, styrketräning, träning på recept, andra former av sjukgymnastik med mera? • Påverkas effekten på graviditetsrelaterad bäckensmärta av när behandling sätts in?
	14.	Vilken effekt har akupunktur, TENS ² , värme eller massage vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under och efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> •
	15.	Vilken effekt har yoga eller stretchning vid graviditetsrelaterad bäckensmärta under och efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> •

¹ SLE = Systemisk lupus erythematosus

² TENS = Transkutan elektrisk nervstimulering

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
	16.	Vilken effekt har manipulation av bäckenet vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under eller efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Kiropraktik, naprapatbehandling, fysioterapi, bäckenvändning med mera? • Påverkas effekten på graviditetsrelaterad bäckensmärta av när behandling sätts in?
	17.	Vilken effekt har olika hjälpmedel vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under eller efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Kan sovkudde, bäckenbälte, rullstol, kryckor, gåstol, glidlakan, tejpning och särskilda skor underlätta vardagen och lindra graviditetsrelaterad bäckensmärta?
	18.	Vilken effekt har steloperation av bäckenet för de med långvariga besvär av graviditetsrelaterad bäckensmärta efter graviditet?	<ul style="list-style-type: none"> •
	19.	Vilken effekt har stöd från vården av till exempel psykolog eller kurator vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, under och efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Kan det minska oro och rörelserädsla hos kvinnan och minska oro hos kvinnans anhöriga? • Behandling av psykisk ohälsa med mera?
	20.	Vilken är effekten av att kvinnor med graviditetsrelaterad bäckensmärta träffas i grupp och stöttar varandra, utbyter information och genomgår rehabilitering tillsammans, under och efter graviditeten?	<ul style="list-style-type: none"> • Påverkar det besvär av graviditetsrelaterad bäckensmärta? • Kan det påverka kvinnornas psykosociala hälsa?
	21.	Vilken effekt har sjukskrivning vid graviditetsrelaterad bäckensmärta?	<ul style="list-style-type: none"> • Påverkar sjukskrivning besvären med graviditetsrelaterad bäckensmärta och livskvalité, den generella hälsan, självförtroende och tilltro till egen förmåga?

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
			<ul style="list-style-type: none"> Påverkas graviditetsrelaterad bäckensmärta av andel av sjukskrivning (hel eller deltid)
Förlossning	22.	Vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, vilken effekt har olika förlossningssätt (exempelvis vaginal, vattenförlossning sugklocka eller kejsarsnitt) på kvinnans och barnets hälsa?	<ul style="list-style-type: none"> Påverkar förlossningssättet upplevelsen av att bli mor och anknytning mellan mor och barn? Påverkas risken för förlossningsskador på mor och barn?
	23.	På vilket sätt kan bäckensmärta påverka upplevelsen och toleransen av smärtan under värkarbetet?	<ul style="list-style-type: none"> Kan graviditetsrelaterad bäckensmärta förvärra smärtan under värkarbetet? Kan graviditetsrelaterad bäckensmärta påverka förlossningens förlopp? Kan graviditetsrelaterad bäckensmärta påverka den smärtlindrande insatser under förlossningen?
	24.	Hur kan den vaginala förlossningen anpassas vid graviditetsrelaterad bäckensmärta för att minska bäckensmärtan och ge bra förlossningsupplevelse?	<ul style="list-style-type: none"> Kan förlossningsställning påverka? Kan förlossningssäng och mjukhet på madrass med mera påverka? Kan vattenförlossning påverka?
	25.	Påverkar förlossningsskador tillfrisknandet av graviditetsrelaterad bäckensmärta, och iså fall på vilket sätt?	<ul style="list-style-type: none"> Kan förlossningsskador göra att återhämtning försvåras från graviditetsrelaterad bäckensmärta? Kan förlossningsskador påverka effekten av behandling vid graviditetsrelaterad bäckensmärta?

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
Vårdens organisation, bemanning och kompetens	26.	Vilken effekt har insatser för att öka vårdpersonalens kunskaper om diagnostik, behandling och förlopp av graviditetsrelaterad bäckensmärta på vården av graviditetsrelaterad bäckensmärta?	<ul style="list-style-type: none"> • Öka kunskaperna om graviditetsrelaterad bäckensmärta hos kliniskt verksamma fysioterapeuter, barnmorskor, gynekologer, obstetiker, allmänläkare, ortopedier. • Öka kunskaperna om graviditetsrelaterad bäckensmärta hos fysioterapeuter, sjuksköterskor, undersköterskor och läkare under utbildningen. • Kan en sådan åtgärd förenkla omhändertagande och sjukskrivning av kvinnor med graviditetsrelaterad bäckensmärta.
	27.	Vilken är effekten av att undersöka alla kvinnor under graviditeten och efter förlossningen för att bedöma om de drabbats av graviditetsrelaterad bäckensmärta?	<ul style="list-style-type: none"> • Kan en sådan undersökning ha effekt på den drabbade kvinnans hälsa? • Kan kvinnor med ökad risk för graviditetsrelaterad bäckensmärta identifieras genom anamnes, bildiagnostik, smärttester med mera? • Vilka professioner kan genomföra undersökningen? Barnmorska, fysioterapeut, ortoped, allmänläkare? • Effekten av att en specialutbildad fysioterapeut gör en bedömning?
	28.	När och hur bör kvinnor med graviditetsrelaterad bäckensmärta följas upp efter förlossningen för att förebygga långvarig kvarstående bäckensmärta?	<ul style="list-style-type: none"> • Hur ska man säkerställa att graviditetsrelaterad bäckensmärta inte blir långvarig, kronisk eller leder till annan ryggsmärta? • Vilka skulle kunna identifiera långvarig kvarstående bäckensmärta? Barnmorska,

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
			fysioterapeut, ortoped eller allmänläkare? <ul style="list-style-type: none"> Genom anamnes, bildiagnostik, smärttester med mera?
	29.	Vilken är effekten av ett sammanhållet standardiserat vårdförlopp där olika professioner samarbetar för att rehabilitera kvinnor med graviditetsrelaterad bäckensmärta?	<ul style="list-style-type: none"> Att en kvinna med graviditetsrelaterad bäckensmärta får en tydlig behandlingsplan där vård ges av specialutbildad fysioterapeut och annan vårdpersonal. Till exempel att man följer ett nationellt samordnat vårdprogram. Är det mer kostnadseffektivt? Blir vården mer jämlik? För att underlätta administrativa delar som sjukskrivning, hemtjänst, färdtjänst med mera.
Bemötande och information	30.	Vilken är effekten av att få information om vad som händer i bäckenet vid graviditetsrelaterad bäckensmärta och av att få information om tillståndets behandling, prognos, och förväntad återhämtning?	<ul style="list-style-type: none"> Broschyrer med information om graviditetsrelaterad bäckensmärta som är gemensamma över landet. Information om vart kvinnor med graviditetsrelaterad bäckensmärta ska vända sig för hjälp. Information om graviditetsrelaterad bäckensmärta som kan ges till arbetsgivare. Mår kvinnor som får information om graviditetsrelaterad bäckensmärta bättre än de som inte får denna information?
	31.	Hur ska vårdpersonal bemöta personer med graviditetsrelaterad bäckensmärta på bästa sätt?	<ul style="list-style-type: none"> Kan känslan av att inte bli tagen på allvar förvärra graviditetsrelaterad bäckensmärta?

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
	32.	Om en kvinna med graviditetsrelaterad bäckensmärta tappar tilltron till vården, hur präglar det hennes mående och vilja att söka sig till vården?	<ul style="list-style-type: none"> • Ovilja att söka sig till vården vid besvär eller att gå på kontroller för sin graviditetsrelaterad bäckensmärta. • Ovilja att ta sina barn till vården.
Familj, socialt liv och yrkesliv	33.	Påverkar graviditetsrelaterad bäckensmärta anknytningen mellan mor och barn, och i så fall hur?	<ul style="list-style-type: none"> • Att kvinnan inte kan lyfta barnet eller syskon till barnet, eller upplevelser av smärta, ångest eller oro.
	34.	Påverkas närstående till kvinnan som drabbas av graviditetsrelaterad bäckensmärta, och i så fall hur?	<ul style="list-style-type: none"> • Barn, partner och föräldrar med mera.
	35.	Vilken effekt har stöd till anhörig på familjesituationen?	<ul style="list-style-type: none"> • Kan till exempel stöd till partner förhindra att hen bränner ut sig? • Kan stöd till barn minska barns oro för att mamma inte mår bra på grund av graviditetsrelaterad bäckensmärta? • Kan den drabbade kvinnans mående förbättras?
	36.	Vilken effekt har behovsanpassning i hemmet på vardagliga aktiviteter?	<ul style="list-style-type: none"> • Hemtjänst, färdtjänst och hjälpmedel i hemmet. • Hjälp med att ta hand om barn med mera. • Hur påverkar det den drabbade kvinnans mående?
	37.	Vilka arbetsplatsanpassningar har en positiv effekt på arbetssituationen för den som drabbats av graviditetsrelaterad bäckensmärta?	<ul style="list-style-type: none"> • Kan specialanpassat vilorum och arbetsverktyg lindra? • Kan minskad stress, hemarbete eller deltidssjukskrivning lindra besvären? • Kan flexibilitet på arbetet kring exempelvis arbetstider och möjlighet till pauser påverka?

Kategori	Nr.	Frågor att prioritera	Exempel på vad som kan tänkas ingå i frågan.
	38.	Hur påverkar graviditetsrelaterad bäckensmärta kvinnans livskvalitet inklusive funktion, familjeliv, samliv, socialt liv och yrkesliv?	<ul style="list-style-type: none"> Hur påverkas vardagslivet och familjelivet, arbetslivet och relationer? Hur påverkas kvinnan psykiskt? Ovilja för att skaffa ytterligare barn.
Samhälle och ekonomi	39.	Vilka ekonomiska konsekvenser för samhället får kostnader vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, både gällande sjukskrivning av patient och anhöriga men även på nedsatt arbetskapacitet och omskolning till annat yrke på grund av kvarstående besvär?	<ul style="list-style-type: none"> I vilken utsträckning blir kvinnor sjukskrivna för graviditetsrelaterad bäckensmärta och vad kostar det samhället? Effekter på produktionsbortfall, förlorade skatteintäkter, läkemedelskonsumtion, vårdkonsumtion.
	40.	Vilka ekonomiska konsekvenser för patienten får kostnader vid graviditetsrelaterad bäckensmärta, både gällande kostnader för vård och sjukskrivning men även på nedsatt arbetskapacitet och omskolning till annat yrke på grund av kvarstående besvär?	<ul style="list-style-type: none"> Effekter på inkomstbortfall, löneutveckling, kostnader för läkemedel och vård med mera.
	41.	Hur är samhällets attityd till bäckensmärta och hur påverkar det behandling, bemötande och möjlighet att få stöd och hjälp?	<ul style="list-style-type: none"> Saknas kunskap och förståelse i samhället om graviditetsrelaterad bäckensmärta? Finns det en inställning att graviditetsrelaterad bäckensmärta är något man får stå ut med när man är gravid? Är det svårt att bli tagen på allvar? Finns det en genusaspekt på detta och hur påverkas attityder och bemötande av att det är kvinnor som drabbas av detta tillstånd? Påverkas attityderna av att bäckensmärta är relaterad till en graviditet?